

Yardımların Devletler Arasındaki İlişkilere Etkisi

Dr. Ömer Faruk Kocatepe

Milli Savunma Üniversitesi

6 Şubat 2023 tarihinde saat 04:17'de merkez üssü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde Mw=7.7 büyüklüğünde ve 8.6 km derinliğinde bir deprem meydana gelmiştir. Bu büyük depremin ardından yine aynı gün saat 13:24'te Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinde Mw=7.6 büyüklüğünde 7 km derinlikte bir deprem daha meydana gelmiştir. Birbirinden bağımsız bu iki deprem geniş bir alanda hissedilmiştir. Bölgede Mw 6 ve üzeri 3 adet artçı şok yaşanmış ve halen birçok artçı şok yaşanmaya devam etmektedir. Yaşanan bu depremler çevre illerde büyük hasara sebep olmuş toplam 10 ilde büyük kayıplar yaşanmıştır.

Depremin hemen ardından yapılan açıklamada "4 seviye uluslararası alarm durumu" verildiği ifade edilmiştir. Kahramanmaraş merkezli, 10 ili etkileyen depremler nedeniyle çok sayıda ülkeden Türkiye'ye arama kurtarma ekipleri destek için gelmiştir. AFAD'ın 9 Şubat tarihinde yaptığı açıklamaya göre, 66 ülkeden gelen ve deprem bölgelerine sevk edilen yabancı arama kurtarma personeli sayısı 6 bin 479 olarak açıklanmıştır. Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, 95 ülke ve 16 uluslararası kuruluştan yardım teklifi alındığını, 56 ülkeden binlerce personelin sahada olduğunu ve ilerleyen saatlerde 19 ülkeden ekiplerin de Türkiye'de olacağını belirtmiştir.

AFAD koordinatörlüğünde hız kaybetmeden deprem bölgelerine ulaşarak faaliyetlerine başlayan ekipler, hem hayat kurtarma operasyonlarında hem de tecrübe paylaşımı konusunda etkili olmuşlardır. Ayrıca bu ekiplerin kurtarma operasyonlarında gösterdikleri başarı hem ülkemizde hem de ülkelerinde olumlu geri dönüşler sergilemektedir. Örneğin özellikle son dönemde Türkiye ile Yunanistan arasında artan gerilimin gölgesinde, Yunanistan arama kurtarma ekibinin Türkiye'de yaptığı başarılı kurtarma faaliyetleri her iki ülke makamları ve toplumu tarafından olumlu karşılanmıştır. Gelecek dönem ilişkiler açısından da önemli katkılar sağlayacak bu faaliyetlerin yerinde incelenerek raporlanması Türkiye'nin vizyoner ve insani dış politikasına da katkılar sunacaktır.

Türkiye'nin depremin hemen ardından yaptığı "4. seviye uluslararası alarm durumu" çağrısına verilen karşılığın hayli geniş çapta olmasında izlediği Girişimci ve İnsani Dış Politika vizyonunun bir sonucu olduğu değerlendirilmektedir. Yabancı arama kurtarma ekiplerine yönelik yapılacak saha çalışmasında, öncelikli olarak hedeflenen rota üzerinde incelemeler ve görüşmeler yapmak, ilgili ekiplere yönelik yapılan haberlerin uluslararası basın yayın kuruluşlarından taramak ve ulaşılan sonuçları rapor haline getirilmesi planlanmaktadır. Bu doğrultuda yapılacak saha çalışmasında aşağıdaki bilgilerin toplanması amaçlanmaktadır:

- 1) Yardıma gelen ülkelerin sayısı ile deprem bölgelerine sevk edilen yabancı arama kurtarma personeli sayısının tespiti,
- 2) Yardıma gelen ülke personelinin Türkiye algısı,
- 3) Yardıma gelen yabancı personele Türk halkının ilgisi ve yaklaşımı,
- 4) Yabancı personel ve AFAD personeli arasındaki işbirliği ve iş birliği,
- 5) Yardıma gelen yabancı personelin Türkiye izlenimi ve Türkiye hakkındaki fikirlerinin değişimi,
- 6) Uluslararası kamuoyunda yabancı personel ve AFAD işbirliğinin yankıları,
- 7) Bu bağlamda dış yardımların Türk dış politikasında oynadığı rol; ekonomi-siyaset ilişkileri düzleminde değerlendirilerek, geleceğe dönük öngörüler ve analitik sonuçlar elde edilmeye çalışılacak ve insani dış politika vizyonunun olumlu yanları ortaya konulması amaçlanmaktadır.